

Förslag

Bollmora allé är ett känsligt parti inom delsträcka stad där framförallt gaturummet och anslutande grönytor bör utformas så att ekologisk spridning är möjlig. Längs Bollmora allé är det viktigt att grönska inkorporeras i befintlig och framtida stadsstruktur så att det blir tydligt att gatan är del av Wättingestråket exempelvis genom dubbelsidig trädallé. Trädplanteringar med tall och ek föreslås för att stärka spridningssambanden. Gräsytor omvandlas delvis till äng och raingardens anordnas i planteringszoner, särskilt vid helt hårdgjorda partier. I den här smala delen av Wättingestråket syftar åtgärderna inte bara till att stärka ekologiska och rekreativa värden utan även

att tillskapa dem. Längs Bollmora allé är det viktigt att utforma en dubbelriktad cykelbana längs den ena sidan om vägen samt möjligheten att röra sig till fots längs båda sidor om vägen. Vidare utredningar behöver göras för att fastställa var detta är möjligt.

- Plantering av dubbelsidig trädallé
- Kompletterande plantering av tall och ek
- Gräsytor görs delvis om till ängsmark
- Raingardens anordnas i planteringszoner
- Sammanhängande gångväg eftersträvas på båda sidor om Bollmora allé
- Dubbelriktad cykelbana anläggs längs ena sidan
- Löpspår längs Tyresö vallen utreds

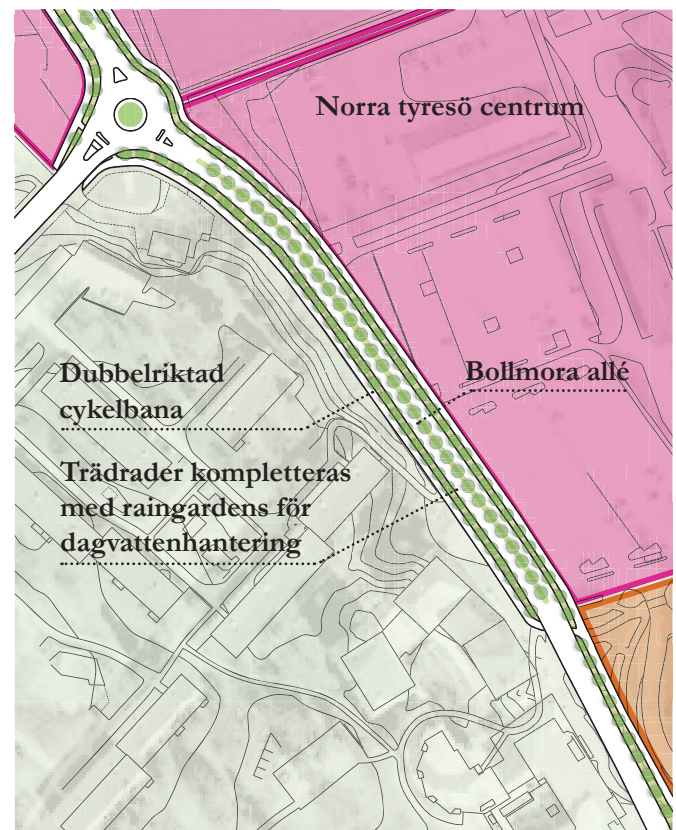
Exempel på separerad körbana med grönsläpp mellan

Raingarden i gatumiljö

Planteringsbäddar som kan ta omhand större mängder vatten

Bollmora allé möter uträdd Dalgränd

Föreslagen principsektion längs Bollmora allé

Koppling till strategier

Trädplanteringar längs gatan ramar in och skapar rumslighet vilket förtydligar stråket. Att kunna röra sig på båda sidor om Bollmora allé samt att öka säkerheten vid övergångsställen förbättrar framkomligheten längs stråket.

Ett ökat inslag av grönska kompletterar den annars hårda stadsmiljön och bidrar till att fler ekologiska funktioner kan inrymmas här.

Större inslag av grönska längs Bollmora allé stärker det gröna inslaget i den urbana miljön och förbättrar spridningsmöjligheter. En inramning med träd och satsningar på fler planteringar stärker stråkets identitet som grönt stråk.

Åtgärderna som syftar till att förbättra trafiksäkerheten för gående och cyklister gör att sträckan längs Bollmora allé blir mer tillgänglig och fler människor kan röra sig där under tryggare omständigheter.

3. Dalgränd och centrumnära områden

Befintlig situation

I detta parti är stråkets sträckning väldigt otydlig. Dalgränds snirkliga dragning är svårorienterad för såväl bilister som gående och cyklister. I anslutning till centrumbyggnaderna finns stora ytor som ansluter till stråket som idag är outnyttjade och upplevs ödsliga. I anslutning till stråket finns en platsbildning inkilad mellan gång- och cykelbanan, Tyresö centrum och busstorget som till största del består av en gångramp och outnyttjad cykelparkering.

I väster kantas stråket av Dalgränd, en gata för biltrafik, som leder upp till Bollmoravägen. Gatan kantas av bebyggelse i bottenvåningarna och det finns nu planer på att rätta ut gatan. Strax väster om Tyresö centrum, i anslutning till Bollmoravägen och i närheten till busshållplatserna ligger ett nedsänkt torg utan biltrafik med plats för cykelparkeringar och sittplatser. Denna plats är väl avgränsad med en sammanhållen rumslighet.

ur "Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015"

"Jag vill ha fler parkbänkar och småparker, t.ex. planteringar och buskar kring sittplatser"

Citat från den tidiga medborgardialogen

Finplantering anslutande till stråket och Tyresö Centrum

Vy mot busstorget från platsbildningen vid Dalgränd

Platsbildning med planteringar och sittplatser där Bollmora allé tar slut och dalgränd tar vid

Vy från platsbildningen vid Dalgränd upp längs gångrampen mot busstorget

Förslag

Hösten 2016 påbörjades projektet Knutpunkt Tyresö som behandlar Dalgränds framtida utformning tillsammans med busstorget och centrum utbyggnad. Detta har direkt påverkan på Wättingstråket då det kopplar an till stråket i höjd med Tyresö centrum. Oavsett utveckling så ses denna del av Wättingstråket som en viktig samlingspunkt där det finns stora möjligheter till förbättring och skapande av en mötesplats i form av en fickpark och/eller torgyta. Platsen ska fungera som en förlängning och överbryggnad mellan Tyresö centrum, stadsparken, busstorget och Wättingstråket. Det är viktigt att de nya platserna förses med sittmöjligheter i goda lägen och cykelparkering. Möjlighet till lekskulptur för de unga utreds. Vid detaljprojektering och planläggning är det viktigt att längs denna del av stråket

skapa möjligheter för ekologiska funktioner i form av trädplanteringar, anlagda planteringar och dagvattnlösningar. Samspelet mellan den nya bebyggelsen och stråket är av högsta vikt.

- Skapande av en ny centrumnära mötesplats/fickpark med lek- och sittmöjligheter samt cykelparkering
- Koppla samman centrumnära funktioner och områden
- Planteringar och växtlighet anordnas i området
- Uträtning av Dalgränd
- Utveckling av centrumbebyggelse som öppnar upp sig mot stråket

Fickpark med vattenspel, sittplatser och finplantering, Skärholmen

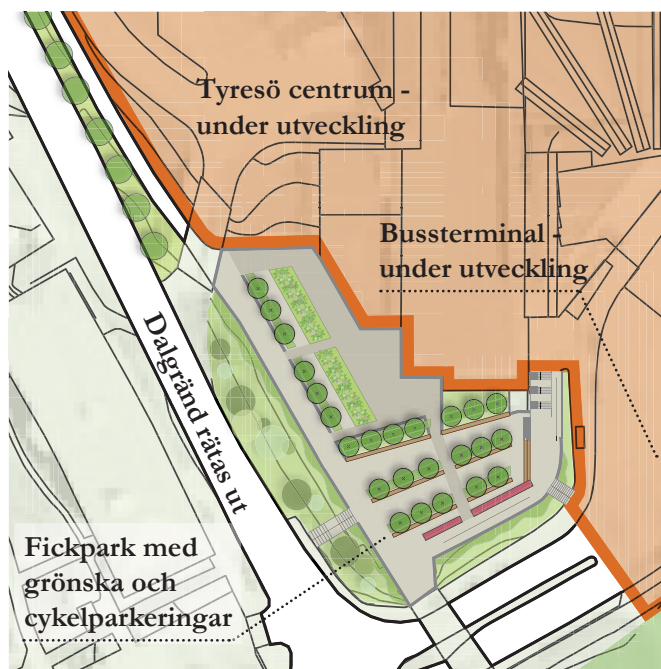
Körbärsträd - Prunus accolade i blom

Offentlig möblering omgärdad av grönska, Skärholmen

Exempel på möbler under trädtaget

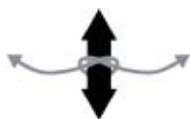

Exempel på utförande av fickpark vid busscentralen

Koppling till strategier

Genom att rätta ut Dalgränd förbättras orienterbarheten och riktningen i stråket. En utveckling av områdena kring Tyresö centrum förbättrar kopplingarna mellan stråket och omkringliggande noder så som busstorget, Stadsparken och Tyresö centrum.

Föreslagna åtgärder kan omvandla enformiga och outnyttjade områden till mötesplatser där ekologiska värden synliggörs och integreras i utformningen av platserna. Detta förbättrar områdenas funktioner både som sociala mötesplatser och som spridningsområden för djur och växter.

När de centrumnära områdena kring Tyresö centrum utvecklas och görs om till mötesplatser med fler gröna inslag tillåts grönskan ta större plats i den urbana miljön. Sträckan längs Tyresö centrum som i dagsläget fungerar som barriär kan istället bli ett sammanlänkande parti både ur ekologisk och social hänsyn.

Tillgängligheten till stråket, busstorget och Tyresö centrum har möjlighet att förbättras om kopplingarna mellan dessa stärks. Flera valmöjligheter för att röra sig i området kan även uppfattas som stärkande ut trygghetssynpunkt då alternativa vägar finns om någon väg tillfälligt skulle kännas mindre trygg. När de centrumnära områdena omvandlas till väl omhändertagna platser finns möjlighet att skapa trivsamma mötesplatser nära befintlig service

4. Gång- och cykeltunnel under Bollmoravägen

Befintlig situation

Gång- och cykeltunneln under Bollmoravägen ligger centralt och används av många. Tunneln är idag mörk och upplevs otrygg.

”Gångtunneln under Bollmoravägen föreslås få en ny utformning med en tydligare lokal förankring till Tyresö. Med en mer attraktiv utformning kan tunneln upplevas mer trygg under dygnets mörka timmar. I Sandsborg i Stockholms stad har en gångtunnel utformats efter ett kollage av teckningar av medverkande inom projektet ”Unga berättar”. Teckningarna är upptryckta på glas och belyses genom hela tunneln. På liknande sätt skulle tunneln under Bollmoravägen kunna innehålla Tyresöbornas egna berättelser och på så sätt bidra till att stärka områdets identitet.”

ur ”Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015”

”En bra pendlingsyta där man kan gå/springa/cykla utan den störande trafiken”

Citat från den tidiga medborgardialogen

Att tunneln vidgas vid öppningen är positivt ur trygghetssynpunkt

Tunneln är mörk även dagtid men har goda siktförhållanden

Förslag

Gång- och cykeltunneln under Bollmoravägen föreslås rustas upp i linje med resten av stråket med förbättrad belysning. Tunnelns väggar föreslås utnyttjas för konst som tas fram genom medborgardialog. Utformningen ska följa den sammanhängande gestaltningen av stråket men bör gestaltas så att den får en platsidentitet som knyts an till Tyresö i dialog med kommunens invånare. Ny belysning kan med fördel samspela med eller vara en del av den konstnärliga utformningen. Möjlighet till att utforma gångtunneln för att gynna växter och djur i form av en faunaport utreds. Gång- och cykelbanan bör ha

en tillgänglig koppling till centrumbyggnaden och Bollmoravägen. Hur detta löses behöver samordnas med Dalgränds uträkning, fickpark, Tyresö centrum tillbyggnad samt busstorg.

- Ny belysning i och kring tunneln
- Tunnelväggar och vingar utnyttjas för konst
- Faunaport
- Tunneln utformas tillsammans med medborgarna

Del av konstverket Thyrisbede, med lokalt motiv från Tyresö slott

"Unga berättar", tunnel i Sandsborg

Koppling till strategier

Med en förbättrad belysning i tunneln blir sikten bättre och fler har möjlighet att känna sig trygga att gå där även under kvällstid. Blir tunneln en trivsammare passage upplevs stråket som en självklar och mer tillgänglig passage.

Genom att öka trivsamenheten genom tunneln med belysning och konstnärliga inslag omvandlas tunneln till en trivsam del av stråket att både betrakta och passera genom.

Konstnärliga inslag med anknytning till Tyresö och Wättingestråket kan göra tunneln till ett identitetsstärkande inslag i stråket.

Genom att involvera kommunens invånare i den konstnärliga gestaltningen av tunneln skapas en delaktighet och känsla av omhändertagande av platsen.

Delsträcka:
AKTIVITET

5. Samling av parker

Befintlig situation

Strax söder om Tyresö Centrum ligger idag en samling av olika typer av parker – Stadsparken, en lekpark och Skatepark 135. Dessa ligger precis intill varandra men har dåliga kopplingar dem emellan och många restytor runt om som skulle kunna utnyttjas bättre. I höjd med Nyboda skola finns en stor grusyta som i dagsläget inte används mer än vid enstaka tillställningar.

”I de centrala delarna av Tyresö ligger den nyanlagda stadsparken med lekplatsen och skateparken i direkt anslutning. Dessa tre delar är väl utformade, men saknar en tydlig koppling sinsemellan. Därför föreslås att området ses över för att stärka det rumsliga sambanden mellan de tre delarna. I samband med detta bör även grusytan söder om skateparken få en tydlig utformning och funktion.”

ur ”Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015”

”Den fd grusplanen som används för snö och ev cirkus kan och bör utnyttjas. Utveckla skateparken – äntligen ett ställe som uppmanar till spontanidrott i tidens anda!”

Citat från den tidiga medborgardialogen

Wättingestråket förbi lekplats och skatepark sett från norr (vänster) och från söder (höger)

Grusytan anslutande till Wättingestråket sett från nordöst (vänster) och från söder (höger)

Förslag

En centrumnära samlingsnod för parker av olika slag skapas. Stadsparken, den befintliga lekparken och skateparken föreslås kompletteras med en Parkour-park. Denna park föreslås anläggas på delar av den befintliga grusplanen. Detta skulle innebära att flera parker, populära bland olika grupper, samlas. En insats för att knyta samman parkerna genom gestaltande inslag och gemensamma samlings- och åskådarytor förespråkas exempelvis genom exempelvis en långsgående sittmöbel eller annat återkommande element. Den nya parkorparken kan med fördel kompletteras med sittgradänger i trä mot bergsslutningen för att knyta an till lekplatsen. När ytterligare aktiviteter anordnas förväntas området bli än mer besökt än vad det är idag. Detta medför att krav på bekvämlighet, varvid en offentlig toalett bör ordnas

i området. Då del av grusplanen i detta förslag blir kvar kan denna yta även fortsättningsvis ha en tillfällig karaktär där olika evenemang och medborgarinitierade aktiviteter kan anordnas. Befintlig alléplantering kompletteras med fler träd.

- Parkourpark anläggs
- Offentligt tillgänglig toalett anordnas
- Gemensamma sittplatser, åskådarytor samt cykelparkering tillförs
- Sammanlänkande element och gestaltning mellan parkerna tillförs
- Komplettering av befintlig trädallé med plantering av fler träd.
- Pingsbord och klättervägg vid parkourpark

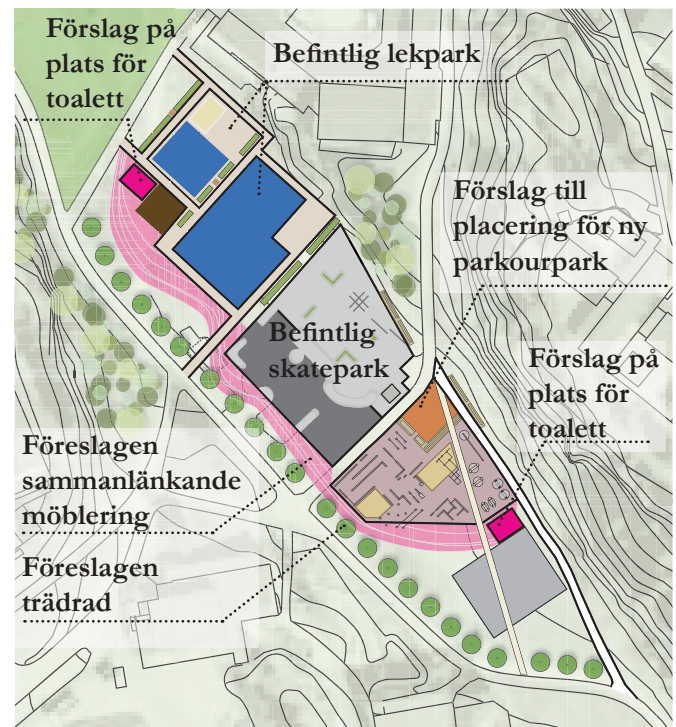
Läktare/ sittplatser för åskådare, Hornstull

Sammanlänkande element behövs mellan de olika parkerna för att skapa en enhetlighet i området

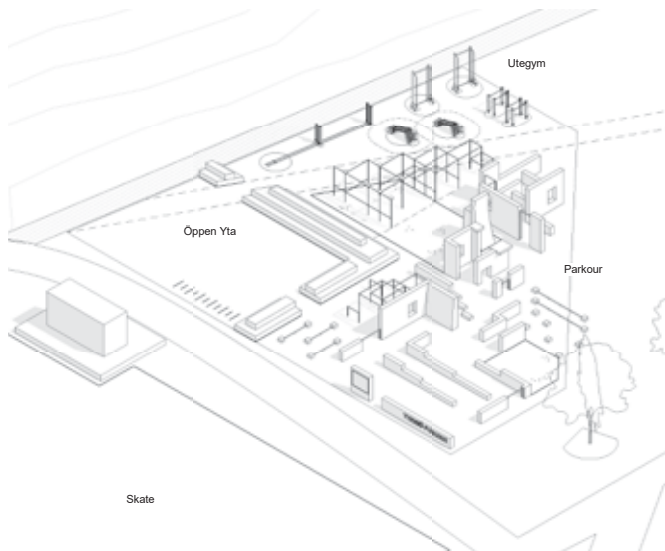

Åskådarytor intill aktivitetsytor, Rålambshovsparken

Uformningsinspiration

Förslag till gestaltning av ny parkourpark, Xinga Li

Parkourpark, Tensta

Koppling till strategier

När de olika parkerna binds samman till en helhet genom sammanlänkande gestaltning och gemensamma åskådarytor upplevs stråket som mindre fragmenterat. Komplettering av trädallén längs befintlig grusplan förstärker stråkets riktning.

Med kompletterande planteringar förbättras stråkets ekologiska funktioner genom detta parti. Fler val av aktiviteter ökar möjligheterna att vara aktiv på olika sätt inom samma område.

Området är redan idag populärt för vistelse och många passerar denna del av stråket ofta. Att genom skyltning, sammanbindande element och kompletterande planteringar förbättras Wättingestråkets identitet som grönt stråk med socialt värde.

Ett ökat utbud av aktivitet gör att en bredare grupp människor väljer att vistas i området. De gemensamma åskådarytorerna gör området mer attraktivt även för de som hellre vill betrakta utövningen av olika aktiviteter. Detta skapar förutsättningar för att fler människor kan mötas

6. Området vid Fårdala

Befintlig situation

Platsen är idag rumsligt otydlig och de gång- och cykelvägar som omgärdar den triangelformade ytan har alla samma dimensioner vilket försvårar orienterbarheten och minskar tydligheten i stråket. Odlingsmöjligheterna är begränsade och inga sociala ytor finns i anslutning till odlingen. Motströmmen mot den triangelformade ytan finns öppna grästäckta ytor som saknar en tydlig rumslighet och innehåll.

”Strax söder om detta skogsområde [vid Ekbacken och samlingen av parker] delar sig gång- och cykelvägen och österut leder den till ett radhusområde. Där vägen delar sig finns en skylt med avståndsangivelser. Söderut är landskapsrummet mer öppet och saknar den tydliga inramning som skogsbacken utgör. På en gräsmatta i anslutning till radhusbebyggelsen har odlingslådor placerats ut inom projektet 'Odling utan trädgård' samt några bikupor. Söder om odlingsområdet kantas radbustomterna av ett buskage ut mot stråket och ansluter till en smal gräsyta i anslutning till gång- och cykelstråket.”

ur ”Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015”

”Gillar lugnet men ytorna är tillräckligt stora för att också erbjuda annat för alla. T.ex. jogging i natur, odling, mer parkartad skötsel så att det blir inbjudande att stanna och inte bara röra sig längs med gång och cykelvägen. Att det finns platsbildningar som är mer tydliga.”

Citat från den tidiga medborgardialogen

Odlingslådor framför Fårdalas radbus där gång- och cykelvägen delar sig

Öppna gräsytor väster om stråket anslutande till Akelius bostäder

Gräsyta med odlingslådor i projektet ”Odling utan trädgård”

Förslag

Där radhusen vid Fårdala möter stråket finns befintliga odlingsmöjligheter som föreslås utvecklas och flyttas väster om gc-banan för att fler ska kunna ta del av möjligheten att odla. Odlingsytorna föreslås bli större och kopplas an till en fruktlund placerad där befintliga odlingslådor är idag. Fruktlundens funktioner då även som avskärmande mot radhusbebyggelsen i Fårdala. En öppen dagvattenlösning föreslås här i form av exempelvis en dagvattendamm eller dagvattendike. I dagsläget är stråket i detta parti något otydligt då befintliga radhus går långt in i stråket och anslutande gång- och cykelväg vidare till Fårdala

har samma hierarki som stråket. Genom de övergripande satsningarna på att förbättra orienterbarheten och stråkets tydlighet kan detta förbättras genom ex sammanhängande trädrader, enhetlig belysning samt skyltning. Denna nod skulle även bli den första entréytan från norr till den eventuella nya bebyggelsen i Wättingebacken.

- Utökade och utvecklade odlingsytor
- Plantering av fruktlund
- Öppen dagvattenhantering

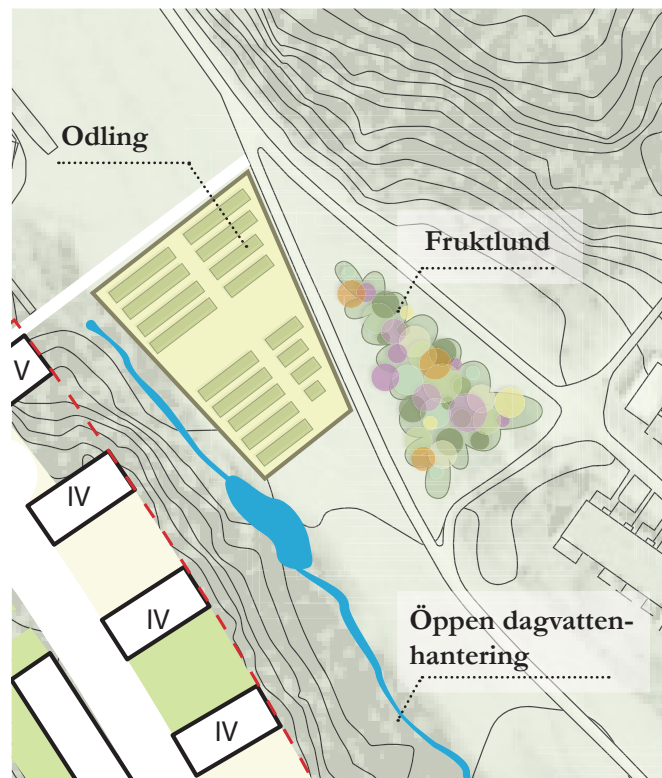
Odlingsplats utformad som en plats där man kan och vill stanna till en stund

Exempel på öppen dagvattenhantering, fotomontage, Ekologigruppen

Gemensam odlings anslutande till gräsytor, Vintervikens trädgård

Illustrationsplan med förslag till utveckling

Koppling till strategier

En fruktlund i den triangelformade ytan norr om radhusen vid Fårdala skulle skärma av övriga gång- och cykelvägar som idag har samma hierarki som stråket. Detta tillsammans med inramande plantering av träd skapar en tydlighet i Wättingestråkets riktning och en stadga i landskapsrummet. Insatser görs på båda sidor om stråket med avsikt att knyta samman Fårdala och bostäderna vid Granängsvägen och eventuell ny bebyggelse i Wättingebacken.

En större möjlighet att odla skapar ett mer diversifierat naturlandskap och gynnar den biologiska mångfalden tillsammans med den eventuella öppna dagvattenhanteringen. Områdets grästäckta ytor kompletteras med en aktivitets- och mötesplats.

Utökade odlingsmöjligheter och eventuell öppen dagvattenhantering i området synliggör och skapar kunskap kring vad naturen har att erbjuda och hur matproduktion och ekosystem fungerar.

Gemensamma odlingsmöjligheter kan utnyttjas av alla oavsett ålder, kunskap eller bakgrund. Människor möts och samverkar för att gemensamt planera och genomföra sådd och skörd av grönsaker.

7. Aktivitetsområde vid Tyresö gymnasium

Befintlig situation

Platsen utgörs idag av en stor grusplan med eftersatt skötsel. Planens gränser är otydliga och grusytan sväller ut på omkringliggande mark. Platsen är underutnyttjad, belysningen och gestaltningen undermålig och inga samlings- eller sittytor finns i anslutning till aktivitetsytorna. Platsen känns i sin helhet övergiven.

”Här ligger en grusplan för fotboll som ramas in av trädridåer. Planen används delvis för tillfällig parkering och evenemang som exempelvis cirkus. I övrigt verkar inte planen användas särskilt ofta med tanke på att den är bevuxen med örtartad vegetation. Fritidsförvaltningen har önskemål om att anlägga en fullstor konstgräsplan här. I anslutning till grusplanen finns en bänk att sitta på och skyltar med avståndsangivelser. Strax söder om grusplanen finns några gräs- och grusytor utan tydlig funktion. Väster om grusplanen ligger Tyresö gymnasium som kantas av blandskog med stort inslag av gran och ett stort antal stigar som vittnar om att området är välanvänt.”

ur ”Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015”

”Mycket aktivitet främst fram till gymnasiet som en förlängning av Stadsparken – typ boulebana, tennishana, skidspår, restauranger och caféer, mer anlagd parkliknande natur som kan användas till rekreation och ljusinstallation.”

Citat från den tidiga medborgardialogen

Mötet mellan vegetation, grusplan och gymnasiet längs fotbollsplanens västra sida

Området kring fotbollsplanen, sett från sydväst

Bollplanen idag, sett söderifrån från stråket

Platsen är öppen, odefinierad och domineras av grusplanen

Förslag

I anslutning till Tyresö gymnasium och framtida bebyggelse i Wättingebacken förslås en större aktivitetsnod där bebyggelsen möter stråket. Vid kopplingen mellan bebyggelse och stråket annordnas väl gestaltade entrétytor. Platsen har idag flera kopplingar som föreslås förbättras. Med den nya bebyggelsen tillkommer fler kopplingar och förhoppningsvis också fler brukare vilket leder till ett mer befolkat område. Aktivitetsnoden utformas med många blandade aktiviteter med syfte att locka olika grupper av människor. Inom aktivitetsnoden föreslås en konstgräsplan, volleybollplaner, möjlighet till att uppföra ett mindre kafé, toalett och gott om samlingsytor i olika storlekar i strategiska lägen. Mötesplatserna skall fungera som samlingsplatser såväl som åskådarplatser till aktivitetsytorna.

- Konstgräsplan anläggs
- Volleybollplaner anläggs
- Entrétytor anläggs
- Möjlighet till kaféverksamhet möjliggörs i anslutning till entréyta
- Gång- och cykelvägar dras om och nya tillkommer
- Sittytor och åskådarplatser tillförs
- Ny och anpassad belysning
- Plantering av träd och växtlighet som inramning och ekologisk förstärkning

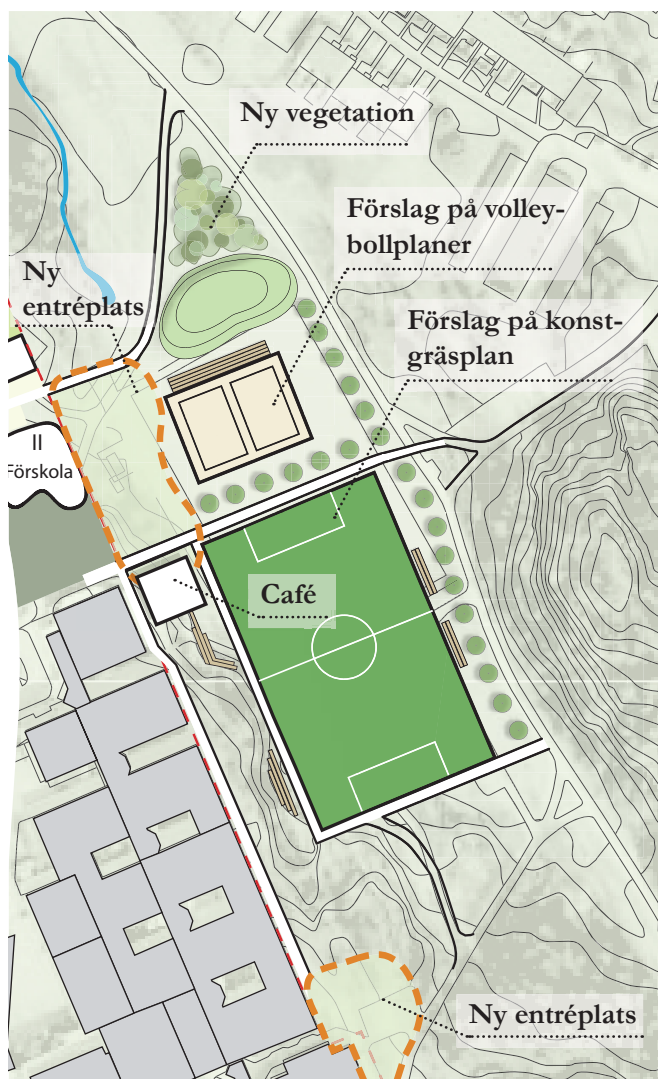
Beachvolleybollplan med tillhörande sittytor, Tantolunden

Fast möblemang till kafé/åskådare kan kompletteras med flyttbara möbler

Uteserveringar tillhörande mindre kafé/foodtrucks, Tanto

Illustrationsplan med förslag till utveckling

Koppling till strategier

Fler och bättre kopplingar mellan bostadsområden och aktivitetsytor föreslås genom tillförandet av östvästliga kopplingar för gående och cyklister. En tydligt avgränsad nod för aktiviteter stärker även stråkets rumslighet och avgränsning.

Åtgärderna syftar framförallt till att bredda utbudet av aktiviteter inom området men även kompletterande planteringar av träd och växtlighet föreslås för att försöka stärka ett annars svagt parti av stråket ur ekologiskt perspektiv.

En samlingsnod för utomhusaktiviteter stärker Wättingestråkets identitet som ett aktivt grönstråk där människor på ett enkelt sätt kan röra sig utomhus tillsammans med andra.

Ett breddat utbud av aktiviteter och samlingsytor möjliggör för fler att vistas, röra på sig och mötas i området.

8. Området kring Dalhallen

Befintlig situation

Framför Dalhallen finns ett stort dagvattenmagasin under mark som ligger upphöjt i förhållande till stråket. Ovanpå magasinet finns en grusyta. Platsen är odefinierad och används idag inte i någon större utsträckning. Ytans förhöjda läge, med diken på vissa sidor, gör den otillgänglig och till en barriär. Utöver magasinet finns öppna grästäckta ytor med genvägar mellan stråket och anslutande skogspartier.

”Dalhallen ligger i direkt anslutning till stråket men upplevs idag inte ha någon självklar koppling till stråket. Genom att förtydliga entrén och skapa en plats i anslutning till denna kan hallen snarare bli en del av stråket. Även här bör det finnas information om vilka verksamheter och aktiviteter som pågår och vilka möjligheter det finns att delta eller nyttja hallen.”

ur ”Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015”

”Grusplanen mitt emot Dalhallen är ganska trist och ser ut som om det planerats att bygga något där som aldrig blev av.”

Citat från den tidiga medborgardialogen

Stråket förbi dagvattenmagasin sett från norr

Upptrampad stig upp på dagvattenmagasinet. Dalhallen i bakgrunden

Förslag

Ovanpå dagvattenmagasinet förslås ett inhägnat område med hinderbana för hundar att leka och träna i. För att ge fler personer möjlighet att använda platsen ska inhägnaden och omgivningen göras med utökad belysning och möblemang. Utöver denna yta ovanpå dagvattenmagasinet föreslås den grästäckta yta på motsatt sida den anslutande gång- och cykelvägen från Farmarstigen i väster att inhägnas till en hundrastplats. Denna inhägnad görs med fördel i skogsbrynet så att hundarna kan springa fritt över varierande underlag och ömsom skyddade ömsom öppna ytor. Att binda samman detta område till Brukshundklubben och Barnsjöslingan genom stigar bör undersökas. Även möjligheten att ge Dalhallen

en mer öppen och genomsiktig fasad bör utredas då det vore välgörande för platsen. Vegetation planteras för att rama in platserna såväl som stråket. Vid trädplantering behöver ett säkerhetsavstånd hållas mot befintliga dagvattenledningar längsgående stråket. Möjligheten att ge Dalhallen en mer öppen och genomsiktig fasad mot stråket bör utredas.

- Inhägnad hundhinderbana anläggs
- Inhägnad hundrastplats anläggs
- Nya kopplingar av gång- och cykelvägar
- Plantering av vegetation som inramning och ekologisk förstärkning
- Öppna upp Dalhallens fasad om möjligt

Hundrastgård och inhägnad hundhinderbana bland sparade träd delar på gemensamt väderskydd, Rålambshovsparken

Hundhinderbana, Rålambshovsparken

Koppling till strategier

Ett område som idag inte används görs om till en mötesplats för hundar och hundägare. Anläggandet av aktivitetsytor och kompletterande plantering av träd gör att platsens rumslighet och Wättingestråkets rumslighet blir inramad.

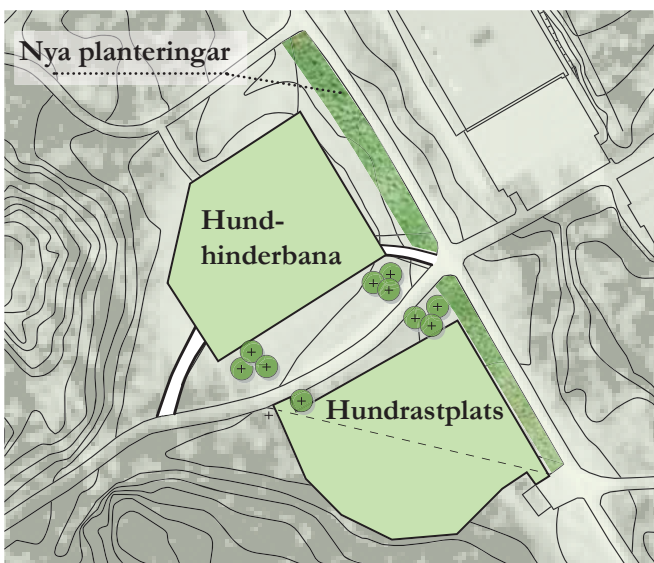
Ett område som annars är svårt att utnyttja på grund av dess utformning omvandlas till en plats för sociala möten och aktiviteter. Kompletterande trädplanteringar förstärker områdets ekologiska funktioner.

Ytterligare en form av aktivitetsyta som stärker Wättingestråket som aktivitetsintensivt grönstråk med aktiviteter som kan passa alla. Fler hundägarna kan lockas till att vistas ute i naturen i samstämmighet med andra.

Anläggande av hundrastgård och hundhinderbana möjliggör att hundar och deras ägare kan samlas för gemensamma aktiviteter och umgänge på ett friare sätt. Inhägnaderna gör även att människor som har en rädsla för hundar kan känna sig något friare i sin rörelse längs stråket när fler hundar kan samlas på samma plats under ordnade omständigheter.

Illustrationsplan med förslag till utveckling

Delsträcka:
NATUR

Befintlig situation

Platsen för den gamla grunden från Krusbodatorpet finns kvar men är idag igenväxt och resterna av torpet är idag näst intill omärkbara. Platsen skiljer sig påtagligt från omkringliggande natur genom frånvaron av större träd och att området är förhållandevis plant. Platsen används inte idag och ingenting annonserar platsens historiska anknytning. Ett utomhusgym finns i anslutning till Banstigen väster om stråket. Kring korsningen i området domineras landskapet i övrigt av grästäckta ytor och ängar bland annat den stora gräsplanen norr om utomhusgymmet som delvis används för bågskytte.

"Här möter stråket det framtida naturreservatet Barnsjön - Gammelström och det kan därför vara lämpligt att placera ut en reservatsskylt på denna plats. Här kan också finnas information om de olika motionslingorna i området. Genom att markera platsen med ett eller flera träd kan den fungera som något slags landmärke och få ett tydligt rumsligt sammanhang i förhållande till ängen.."

"I den södra delsträckan föreslås att skulpturer och redskap för naturlek integreras i naturmiljöerna. Dessa kan bjuda in barn att leka i skogen och upptäcka naturen. Leksulpturer kan även bidra till vackra utsmyckningar i denna del av stråket."

ur "Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015"

"Dåligt att inte ta tillvara på Tyresös kulturarv kring de torp som en gång funnits där"

Citat från den tidiga medborgardialogen

Området vid torpgrunden sett från korsningen / nordväst

Området där torpet tidigare stod, öster om stråket

Förslag

Där Wättingestråket möter Banstigen och kopplingen mot Krusboda finns husgrunden från gamla Krusbodatorpet kvar. Här föreslås röjas så att en platsbildning skapas vid torpet. Här skulle ett parkrum "torparträdgård" i naturmiljö kunna skapas med sittplatser och information om torpet och dess historia. Här bör även möjligheten att öppna upp den gamla bäckfåran ses över för avledning av dagvatten. Korsningen mellan Wättingestråket och Banstigen och kopplingen mot Krusboda föreslås få en ökad tydlighet genom gestaltande inslag och skyltning exempelvis till torpgrunden och omkringliggande

motionsspår och naturreservat. Även plantering av fruktträd skulle kunna skapa ett landmärke och bryta av mot omgärdande öppna och plana ytor. I anslutning till utomhusgymmet föreslås en lekplats med naturlek kunna uppföras. Till lekplatsen skulle med fördel material från den eventuella avverkningen i Wättingebacken kunna användas. I området bör det även utredas möjligheten till någon form av småskalig djurhållning i samband med parkleken. Den stora gräsplanen är relativt outnyttjad och bör utredas huruvida den kan användas för fobollsgolf.

- Røjning av sly kring torpet
- Sittplatser och orienterande skyltning tillförs korsningen och platsen
- Ett parkrum kring torpgrunden skapas med vegetation, öppen bäckfåra, sittplatser och belysning
- Ny naturlekplats anordnas vid utomhusgymmet
- Ett landmärke tillförs i korsningen
- Utreda möjlighet till fotbollsgolf
- Utreda möjlighet till en parklek med djur

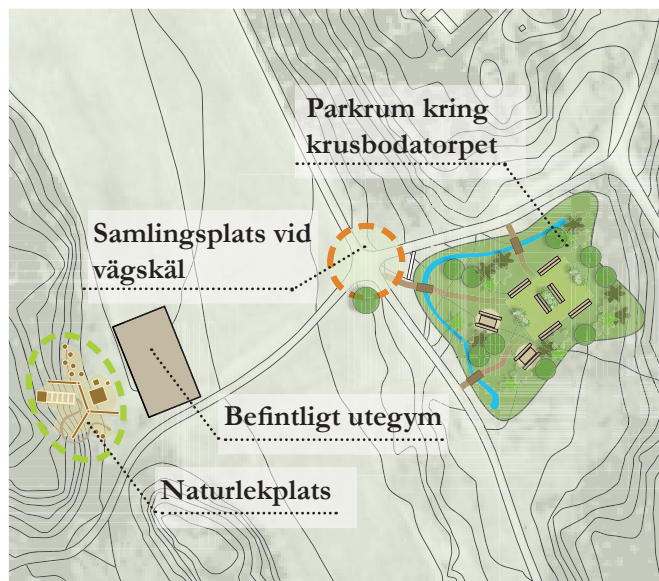
Vid torpgrunden kan exempelvis en pergola eller annan plats för lugn skapas

Inhägnader på djurgård, Aspudden

Lekplats som lockar till lek i naturen

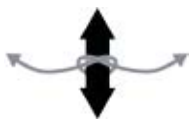

Illustrationsplan med förslag på en möjlig utveckling

Koppling till strategier

Anordnande av ett landmärke i korsningen vid Krusbodatorpet gynna orienterbarheten och förkortar den upplevda längden av stråket i ett parti som annars domineras av öppna ytor och ängar. Ett landmärke uppmuntrar till att stanna till och platsen skulle då lämpa sig bra för informationsskyltning, avståndsgivelse och orienterande skyltning.

Med de föreslagna åtgärderna i området möjliggörs en nod där aktiviteter och platser anpassade för alla åldrar finns. Fler aktivitetsytor anordnas i en naturskön miljö.

Åtgärderna kring att synliggöra

Krusbodatorpet både i fysisk bemärkelse och genom information kring platsens historia förtydligar Wättingestråkets historiska anknytning och betydelse i Tyresö.

Kommunens invånare får en möjlighet att få inblick i en del av Tyresös historia. Detta bidrar till att invånare får en historisk koppling till deras gemensamma hemkommun. Att anordna en lekplats i anslutning till utomhusgymmet gör att fler kan använda utomhusgymmet genom att vuxna kan ta med barn som kan leka samtidigt som de vuxna tränar. Om tankar kring en parklek med djur realiserats skulle området kunna öka sin attraktionskraft ytterligare genom en rekreativ och pedagogisk lärarande miljö för barn och vuxna.

NATUR 10. Gamla tippet

Befintlig situation

Den gamla soptippen kan idag enbart urskiljas genom dess ovanliga form i landskapet och dess annorlunda växtlighet. Här växer andra trädarter och buskar än i övriga området. Toppen av den gamla tippet ligger höjt över Prästängarna, strax söder om, men är idag svårtillgänglig och igenväxt med sly.

Informella och otillgängliga stigar leder upp på tippets höjdrygg

Utsikt över Prästängarna uppfån tippets höjdrygg

Förslag

I Wättingestråkets södra del ansluter den gamla soptippen till stråket. Soptippen framträder idag som en slybevuxen kulle. Här skulle stigar behöva röjas upp och frigöras för att enklare kunna ta sig upp till toppen. Någon stig borde även göras helt tillgänglig. Högst upp på gamla soptippen skulle man exempelvis kunna röja så att en utsikts- eller grillplats skulle kunna göras med vy ut över Prästängarna i söder. Den gamla tippet kan också tänka sig lämpas för

”Längre söderut blir vegetationen tätare och gång- och cykelvägen kantas av några karaktärsfulla ekar. Västerut ligger platsen för en gammal soptipp som idag visar sig som en igenvuxen höjd.”

ur ”Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015”

”Saknar sittplatser och fikabord”

”Pulkabacke på gamla soptippen är nord eller nordost”

Citat från den tidiga medborgardialogen

Stråket mot norr med tippet på västra sidan

en mountainbike-bana där de befintliga backarna utnyttjas. Innan åtgärder påbörjas behöver området utredas gällande markföroreningar med anledning av tidigare verksamhet

- Röjning av sly i området för att synliggöra och tillgängliggöra stigar
- Utsiktsplats med grillplats anläggs
- Mountainbike-bana anläggs

Koppling till strategier

En röjning av platsen skulle locka fler till att röra sig upp på soptippens rygg. Att tillskapa en målpunkt i denna sträcka skulle även kunna medföra att stråket befolkas mer och genom flöden av människor görs tydligare.

En målpunkt skulle göra att delsträckan fylls med innehåll och inte enbart används som rörelsestråk för motion och rekreation i en naturskön miljö.

En målpunkt i denna del av stråket skulle medföra att fler väljer att röra sig ut i den mer orörda naturen som präglar delsträckan.

I den södra delen av stråket är det viktigt att naturen tillgängliggörs och att människor lockas till att utforska den mer orörda naturen. Stråkets dragningskraft kan medföra att färre nyttjar de sydligaste delarna av stråket om tillgång till cykel eller bil saknas därför är det viktigt att locka ut fler till området.

Anlagd mountainbikebana, foto Stefan Ebrin

Mountainbikebana i befintlig terräng, foto Stefan Ebrin

Exempel på vindskydd

11. Vattenkontakt vid Tyresö Flaten

Befintlig situation

Där stråket idag avslutas i söder mynnar gång- och cykelbanan ut i en bilväg och parkeringsytor. Sista sträckan ner till vattnet och stråkets kopplingar vidare ut till Tyresta naturreservat är svårästa. Bilister har här företräde och tydlighet saknas kring vart man ska gå eller cykla. Parkeringsytorna är ineffektivt anlagda och kopplingen till vattnet nästintill obefintlig med bommar i vägen.

”I söder avslutas Wättingestråket i mötet med sjön Tyresö - Flaten och förslagsvis utvecklas här en plats som kan fungera som en stark målpunkt med tydlig vattenkontakt. Detta kan bidra till att locka fler människor att röra sig utmed stråket och ner till sjön.

Med någon typ av brygga ut i vattnet ökar möjligheterna till vattenkontakt och eventuellt kan möjligheter till bad och angöring för kanot/kajak och skridskoåkning ses över. På så sätt kan platsen bli en populär mötesplats året om. Här är det viktigt att det finns sittplatser för vila och umgänge och förslagsvis iordningställs även en grillplats. Det är nödvändigt att vidta luktreducerande åtgärder för pumpstationen vid utvecklingen av denna plats.”

ur ”Wättingestråket, Strategier för att utveckla ekologiska och sociala värden, Ekologigruppen november 2015”

”Jag tycker det är dåligt att det inte finns en finare strand eller en badbrygga vid det lilla buseu vid Tyresö Flaten i slutet av stråket.”

Citat från den tidiga medborgardialogen

Tillgängligheten till vattnet är avgränsad. Pumphus t.v. i bild

Stråket mynnar ut i bilarnas körbana

Ytorna närmst vattnet domineras av bilar och parkering

Entrén till Tyresta bakom bom från grusparkeringen

Förslag

För att Wättingestråket ska få ett tydligt avslut föreslås gång- och cykelvägen rätas ut och förlängas så att den går hela vägen ner till vattnet. Den allmänna bilvägen kortas ner och får lägre prioritet än gång- och cykeltrafiken där de eventuellt fortfarande behöver korsas. Bilparkeringen formas om, struktureras upp och anpassas bättre till naturen. Nere vid vattnet föreslås en del röjning för att öppna upp för badplats, grillplatser och en förlängning med brygga ut i sjön. Utredningar kring eventuellt upphävande av strandskydds krävs vid vidare arbete. Då det görs om mer till en hållpunkt än parkering är det viktigt att cykelställ, möblemang och papperskorgar tillkommer. Även en toalett är önskvärd. Kontakten vid Tyresö Flaten blir en start- eller målpunkt för

besökare av Wättingestråket och detta borde synliggöras mer genom skyltning och information. Det är även entrén till bland annat Tyresta naturreservat och information om reservat och naturslingor borde finnas på platsen.

- Röjning av mindre träd och sly för att synliggöra vattnet
- Brygga och badplats anläggs
- Möjlighet till offentlig toalett ses över
- Förlängning och omdragning av gång- och cykelväg samt bilväg
- Parkeringsytorna struktureras och effektiviseras
- Informationsskytning tillförs
- Bommar tas bort
- Eventuell vegetativ avskärmning mot pumpstation

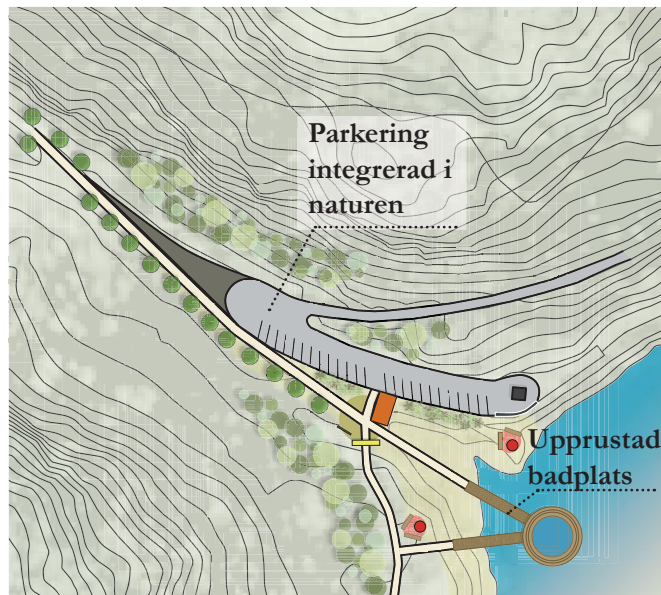
Tillgängliggöra vattnet, Tanto

Funktionella bryggor kombinerade med grillplatser, Hornsbergs strand

Funktionell konst. Bild: Ekologigruppen

Illustrationsplan med förslag till utveckling

Koppling till strategier

När en tydligare fortsättning av gång- och cykelstråket ordnas så skapas ett tydligare avslut på stråket som i sin tur på ett bättre sätt kan koppla an till Tyresta naturreservat. Trots goda kopplingar till reservatet är det viktigt med ett tydligt avslut för stråket vid vattnet.

Genom en omdaning av området förvandlas det från en bilparkering till en målpunkt med möjligheter till bad, umgänge, grillning och vila.

Skapandet av ett ordentligt avslut med vattenkontakt gör att Wättingestråkets sträckning tydliggörs. Ett avslut med vattenkontakt stärker stråkets identitet som variationsrikt samtidigt som vattnet tillgängliggörs och badmöjligheter skapas.

När ett fint avslut på stråket skapas genom en målpunkt i och kring vattnet får fler chansen att utnyttja vattenkontakten vid sjön. Badplatsen skulle vara nära och tillgänglig för många boende. Att stråket i sin helhet är tillgängligt och tryggt för alla gör att boende även i de centrala delarna av Tyresö skulle få en snabb och smidig väg till närmsta badplats.

Genomförande

Detta kapitel innehåller en beskrivning av hur stråket ska utvecklas och vilka förutsättningar som styr utvecklingen.

Genomförande

Ägandestruktur

Kvalitetsprogramsområdet ägs av Tyresö kommun och planen är att marken ska vara kvar i kommunal ägo då syftet med området är att skapa mötesplatser och aktiviteter för allmänheten.

Huvudmannaskap

Kvalitetsprogramsområdet planeras till största del utgöras av allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap. Att kommunen är huvudman innebär att kommunen ansvarar för utbyggnad, drift och underhåll. Vissa enstaka verksamheter kan ha annan huvudman än kommunen.

Ekonomi

Ekonomi för Wättingeområdet (Wättingebacken och Wättingestråket) som helhet ska vara i balans vilket innebär att samtliga kommunala utgifter för Wättingeområdet ska täckas av inkomster från markförsäljning, exploateringsbidrag, avgifter ect. Främst är det inkomster från genomförandet av detaljplaner i Wättingebacken som ska finansiera utbyggnaden av stråket. Det kan även bli aktuellt att viss utveckling delfinansieras av inkomster från genomförandet av närliggande detaljplaner då aktiviteter samt upprustning av stråket ses som viktiga för utvecklingen av området som helhet. Vid alla intäkter som tillfaller kommunen vid en exploatering skall en del avsättas för konstnärliga inslag i Wättingebacken eller Wättingestråket.

Kommunen kommer i ett tidigt skede att ha relativt höga investeringskostnader för genomförandet av stråket. Vartefter kommunen får inkomster i samband med genomförandet av detaljplanerna i Wättingebacken kommer pengar att avsättas för att finansiera både redan genomförda och kommande åtgärder.

Den grova kalkyl som finns framtagen kommer att revideras allt eftersom arbetet fortgår och kommer att ses som ett levande dokument.

Utbyggnad och etappindelning

Arbetet med upprustningen och utvecklingen av Wättingestråket har påbörjats och kommer att pågå under en längre period.

Stråket rustas upp och utvecklas utifrån de strategier som tagits fram för stråket med avstamp i Tyresös övergripande mål. Alla åtgärder är kopplade till en eller flera av dessa mål, *"Hållbart"*, *"Aktivt"*, *"Grönt och blått"* och *"Mänskligt"*. Prioriteringsordningen av åtgärder har sammanställts utifrån dessa mål sammanvägt med medborgare önskemål, politiska intressen samt påverkan av omkringliggande projekt.

De övergripande åtgärderna är, med undantag från byggandet av en ny parkourpark och hundrastgård, de högst prioriterade åtgärderna. Dessa ses som en förutsättning för vidare satsningar i form av de specificerade åtgärder som föreslås. De övergripande insatserna syftar till att öka tillgängligheten och tryggheten i stråket via förbättrade rörelsemöjligheter och kopplingar längs stråket, något som varit högt på önskelistan om man ser till vad som framkommit från medborgardialoger under processen. De övergripande åtgärderna skall även främst med skötselplanen som medel förvalta och utveckla de befintliga naturvärden och ekologiska funktioner som finns i stråket samtidigt som stråket skall utvecklas utifrån det mänskliga perspektivet där inkluderande miljöer skall främjas.

Under sommaren år 2016 påbörjades upprustningen av stråket i och med att en hundrastgård uppfördes. En hundrastgård har varit högt efterfrågad från medborgare och passar bra in i aktivitetsdelen av stråket där staden och naturen möts.

Föreslagna aktiviteter med omkringliggande samlingsytor blir extra viktiga med dess syfte att fungera som dragplåster i stråket och genom en större användningsgrad även öka trygghetskänslan. Den föreslagna parkourparken är därför en av dessa aktiviteter som prioriterats. Projektet har bedrivits som ett samverkansprojekt mellan olika förvaltningar och förbund varvid en finansiering och förverkligande av denna blivit möjlig. Planeras byggstart för denna är under 2017.

En utredning och projektering planeras under 2017/2018 av gång- och cykelbanans breddning och separering samt ny belysning och möblering längs stråket. Detta arbete är ett steg mot att förbättra kopplingarna och göra Wättingestråket tryggare. Inom utredningen bör även anslutningen av gång- och cykelbanan vidare till Nyfors ingå.

I samband med denna utredning bör även ett förslag till en OCR – hinderbana mellan den föreslagna parkourparken och Tyresö Flaten tas fram. Löpspåren i Tyresö är mycket omtyckta och använda och en möjlighet att löpa på oasfalterat underlag från centrum mot Tyresö-Flaten bör prioriteras. Hinderbanan behöver förhålla sig till den planerade utveckling av befintliga och nya rekreationsspår längs stråket med koppling till Barnsjön.

Efter att de långtgående insatserna byggts ut påbörjas utbyggnaden av viktiga målpunkter i anslutning till Wättingebacken. Dessa utgörs av konstgräsplan, volleybollplaner, odlingslotter och entréområden kring gymnasiet. Dessa är alla samlings- och entréplatser som förankrar det nya området i miljön och ger det tydliga kopplingar till stråket. Gestaltningförslag av dessa offentliga platser bör därför tas fram i samband med utformningen av de, i Wättingebacken, anslutande offentliga platserna för att möjliggöra goda kopplingar och ett samspel mellan Wättingebacken och stråket.

De befintliga VA-ledningarna längs stråket kommer troligtvis att behöva kompletteras med cirka 300 meters ledningsdragning norr om Bondevägen för att kunna skapa en lämplig anslutningspunkt till kommande ledningar i Wättingebacken. Var exakt ledningsutbyggnaden kommer att ske samt exakt läge för anslutningspunkt för ledningarna i Wättingebacken behöver utredas närmare i kommande detaljprojektering. Samordning behöver ske med upprustning av gång- och cykelstråket.

Många specifika åtgärder förhåller sig till andra utvecklingsområden som exempelvis Tyresö Centum, Busstorget, Järnet 7 och Dalgränd, varvid de med fördel kan byggas ut i takt med de anslutande projekten.

Prioriteringslistan skall ses endast som en riktlinje över kommande utveckling då den behöver förhålla sig till faktorer som kan komma att förändras med tid.

En detaljerad tidplan för kommande arbeten kommer att tas fram och utvecklas allt eftersom arbetet fortgår.

Prioriteringsordning för åtgärder

1: Hundrastgård och hundhinderbana i området kring Dalhallen.

Utförd

2: Parkourpark i anslutning till skateparken vid samlingen av parker vid Tyresö Centrum.

Planeras färdigställas under 2017

3: Sammanlänkande åtgärder för sträckan Stadsparken till Nyboda skola. Uppförande av en offentlig toalett i anslutning till detta parkområde.

Bör utföras i samband med uppförandet av parkourparken, punkt 2

4: Utredning och projektering av breddning och separering av gång- och cykelbana inklusive ny belysning och möblering längs stråket. Möblering avser sittplatser, cykelparkering, sopkorgar och övrig utrustning. Inom utredningen ingår även GC-banans anslutning till Nyfors samt utformning kring parkeringsplatsen. Inom utredningen ingår även att ta fram ett förslag för en OCR-hinderbana mellan parkourpark och Tyresö Flaten. Utredningen ska förhålla sig till utveckling av befintliga och nya rekreationsspår längs stråket och koppling till Barnsjön.

Planeras påbörjas under 2017

5: Skötselprogram. Detta påbörjas snarast möjligt och blir till ett levande dokument som utvecklas i takt med att stråket. Skötselinsatser påbörjas successivt i takt med detta dokument och i samverkan med Tekniska kontoret. Skötselinsatserna syftar till att effektivisera skötseln på sikt och gynna de ekologiska aspekterna.

6: Området vid Fårdalatriangeln. Plats för odling och tillskapandet av ett öppet dagvattenhanteringsystem i diken och dammar.

Projektering och utförande samordnas med utbyggnad av anslutande etapper i Wättingebacken

7: Ny konstgräsplan, volleybollplaner och entréyta vid aktivitetsområdet vid Tyresö gymnasium. Platsen blir en ny aktivitetsnod/samlingsplats med café-möjligheter.

Projektering och utförande samordnas med utbyggnad av anslutande etapper i Wättingebacken

8: Entréyta vid gymnasieskolans sporthall.

Projektering och utförande samordnas med utbyggnad av anslutande etapper i Wättingebacken

9: Ny utformning för befintlig gång- och cykeltunnel under Tyresövägen.

Projektering och utförande samordnas med utbyggnad av kommande etapper av NTC

10: Bollmora allé mellan Tyresövägen och Dalgränd.

Projektering och utförande samordnas med utbyggnad av Järnet 7 och Tyrsövallen

11: Omdragning av Dalgränd och fickpark i anslutning till busstorget.

Projektering och utförande samordnas med utbyggnad av Tyresö centrum och busstorget

12: Ny utformning för befintlig gång- och cykeltunnel under Bollmoravägen.

Projektering och utförande samordnas med utbyggnad av Tyresö centrum och busstorget

13: Platsbildning vid Krusbodatorpet.

14: Utveckling och platsbildning vid mötet med Tyresö Flaten för ökad vattenkontakt.

15: Utveckling av gamla tippen. Mountainbike-bana och utsiktsplats.

Kommunikation kring Wättingestråket

Grund att kommunicera

Tyresö kommuns vision är att 2030 vara den mest attraktiva kommunen i regionen att bo, leva och vara företagare i. Invånarantalet ska då ha ökat från 46 000 år 2016 till cirka 60 000. Den långsiktiga stadsplaneringen och markanvändningen har som mål att värna den höga livskvaliteten. Den utvecklade parkmiljön i Wättingestråket och den nya stadsdelen Wättingebacken – Wättingeområdet – binder samman befintliga bostadsområden med nya i Tyresös centrala delar. Därmed stärks Tyresös urbana kvaliteter.

Målbilden för området är ”grönt, mänskligt och aktivt”. Förslaget beskriver en utveckling av Wättingestråket – en grön och aktiv del av Tyresö. Exploateringen av Wättingebacken ger ekonomiska förutsättningar för en utveckling av Wättingestråket, som sträcker sig ända från Tyresö-Flaten i söder till Tyresövägen i norr. Längs Wättingestråket finns idag höga naturvärden och ekologiska samband som ska bevaras och stärkas, samtidigt som outnyttjade områden utvecklas för att ge bättre möjlighet till aktivitet, rekreation och levande mötesplatser.

Med mer liv och rörelse ökar tryggheten och samspillet mellan de olika bostadsområdena som omger Wättingestråket, vilket också förbättrar den sociala interaktionen.

Kommunikationsinsatserna kring Wättingeområdet ska inriktas särskilt på att uppnå det mänskliga perspektivet.

Kommunikationsen ska följa Tyresö kommuns policy om en öppen, planerad och målgruppsanpassad kommunikation.

Fokus på mänskligt perspektiv

Kommunikationen ska uttrycka kommunens identitet – hållbart, mänskligt, grönt och blått – samt aktivt, nära, varierat och tillsammans. Kommunikationen ska också fungera stärkande för området i sin helhet – utvecklingen av Wättingebacken och Wättingestråket kommuniceras enhetligt. Enhetligheten ska ligga både i budskap och i grafisk framtoning, där kommunens grafiska profil ska följas. Stor vikt ska läggas vid tydlighet och visualisering. Kommunikationsinsatserna kring Wättingeområdet ska inriktas särskilt på att uppnå det mänskliga perspektiv – i såväl planprocess som i det färdiga resultatet.

Kommunikationsplan för varje etapp

Kommunikationen ska följa Tyresö kommuns policy om en öppen, planerad och målgruppsanpassad kommunikation. Varje etapp av det kommande arbetet med Wättingeområdet – såväl Wättingebacken som Wättingestråket - ska ha en väl genomarbetad kommunikationsplan. Den ska utöver standardförfarande för kommunikationsplaner särskilt besvara frågan: Hur kan vi möjliggöra delaktighet i den fortsatta planeringen och utvecklingen av området? Med delaktighet och ett jämställdhetsperspektiv som verktyg kan vi uppnå en inkluderande miljö och i förlängningen ett socialt hållbart samhälle.

Nå dialog och inflytande

Att skapa ett socialt hållbart samhälle kräver medborgardialog utöver vad som är standard i en vanlig planprocess. Vi ska sträva efter att i så många moment som möjligt före och under planprocessen komma högt upp på stegen i SKL:s delaktighetstrappa (baserad på Arnsteins "Ladder of participation")

Prioriterade målgrupper som medskapare

Kommunikationsplanen ska enligt standardförfarande förtydliga vilka som är viktiga att blanda in i processen – projektets prioriterade målgrupper – och på vilket sätt. Fokus ska emellertid ligga på att identifiera de grupper som har störst behov, för att hitta de faktorer som eventuellt hindrar att social hållbarhet uppnås. Dessa grupper ska vi bemöta och låta bli medskapare. Vi ger dem makten att förmedla sina behov och önskemål för sin boendemiljö.

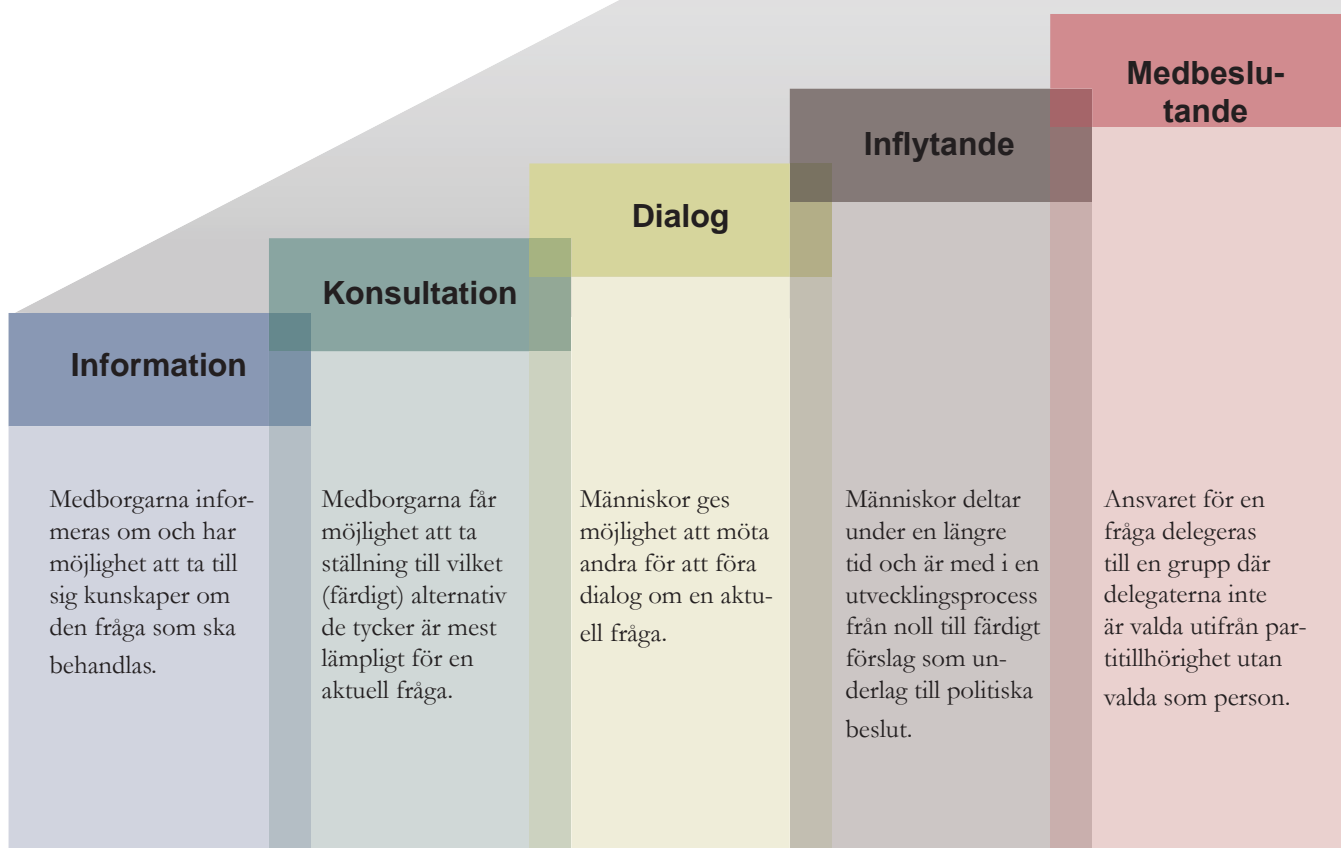
Alla inblandades ansvar

Det åligger alla drivande aktörer i planprocessen att sträva efter att nå så högt som möjligt i delaktighetstrappan, och identifiera vilka moment som kan ges hög delaktighet och vilka aktiviteter som kan stärka det. Exempel på aktiviteter som kan användas i olika moment är:

- Dialogcaféer
- Fokusgrupper
- Walk-and-talks

Dialogerna ska ge underlag till att utveckla kvalitetsprogrammet, till att ännu tydligare peka mot ett socialt hållbart, mänskligt samhälle.

DELAKTIGHETSTRAPPA

Källa: SKL:s skrift "1 tankar om medborgardialog i styrning"

